

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 385 din data de 06.07.2022

Dosar nr. 191/2021
Petiția nr. 2042/16.03.2021
Petent:
Reclamați:

Obiect: petentul consideră că i se aplică un tratament diferențiat în cadrul unui proces de divorț pentru că este membru MISA

I. Numele, domiciliul sau reședința părților **Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei**

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamațiilor

2.

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresele înregistrate sub nr. 4487/14.06.2021 au fost citate părțile, pentru termenul stabilit de Consiliu în data de 28.06.2021. Corespondența transmisă părții reclamate s-a întors de la poștă cu mențiunea „*destinatar lipsă domiciliu – avizat reavizat – expirat termen de păstrare*”. În consecință, prin adresele înregistrate sub nr. 7639/12.10.2021 au fost recitate părțile pentru termenul stabilit de Consiliu în data de 26.10.2021. Și de această dată corespondența s-a reîntors la instituție de la poștă cu mențiunea „*destinatar lipsă domiciliu – avizat reavizat – expirat termen de păstrare*”.

5. Prin adresa înregistrată sub nr. 862/03.02.2022 s-a solicitat DEPABD să ne furnizeze datele de identificare ale părții reclamate. Datele comunicate prin adresa înregistrată sub nr. 1809/10.03.2022, corespund celor comunicate de petent.

6. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților **Susținerile petentului**

7. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 2042/16.03.2021 petentul consideră că este prejudiciat, discriminat, umilit, jignit de către fosta soție, aceasta interzicându-i anumite drepturi, insultându-l, întrucât, cu ani în urmă, a frecventat niște cursuri yoga la organizația MISA. Petentul reclamă faptul că fosta soție îi restricționează comunicarea cu fetița sa, pe presupusul motiv că acesta/familia sa ar avea legături cu o organizație care, deși legal înființată, în mass media este apreciată negativ.

8. Petentul arată că autoritatea părintească este comună, domiciliul, prin acordul părinților, a fost stabilit la mamă. Pentru a putea avea relații personale firești cu minora, a promovat pe rolul Judecătoriei Sectorului 1 București, o acțiune de modificare a programului de vizită, admisă de instanță (Hotărâre 2175/15.04.2019), dar nerespectată de mama minorei. Petentul susține că, deși hotărârea nu este definitivă, va apela la toate mijloacele legale pentru amânarea definitivării cauzei. Partea reclamată a formulat Apel la sentința invocată mai sus motivat doar pe o așa zisă apartenență a petentului la gruparea MISA (Mișcarea de Integrare Spirituală în Absolut), ceea ce ar trebui să aibă drept consecință o privare/restricționare a drepturilor părintești de a avea legături personale normale și firești cu fiica sa în vârstă de aproape 6 ani. În instanță, mama minorei solicită cercetări, investigații, extinse chiar și la membrii familiei sau la alte persoane ce nu sunt părți în proces, dar care căpătă acest stigmat MISA prin simpla relație de rudenie sau de afinitate cu petentul.

9. Petentul susține că, în urmă cu câțiva ani, a participat la niște cursuri yoga ale acestei organizații, neavând niciodată calitatea de membru al organizației. De altfel, în instanță, organizația a depus punct de vedere în care a precizat că petentul *"nu are și nu a avut niciodată calitatea de membru al Asociației și nu a fost identificat nici pe listele de simpatizanți ai Asociației"*.

10. Actele depuse de mama minorei în instanță au un caracter discriminatoriu, tendențios, un atac vădit la imaginea unor persoane. Deși gruparea MISA a precizat că organizația nu are cunoștință de participarea vreunui membru de familie la cursurile facilitate de asociație, mama minorei invocă în continuare așa zise legături ale familiei cu MISA, cerând a se verifica moralitatea și relațiile din cadrul familiei petentului, plecând de la criteriul presupusei apartenențe la organizația MISA.

11. Se depun înscrișuri.

Susținerile părții reclamate -

IV. Cadrul legal aplicabil

12. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

✓ **Constituția României**

Art. 1 - Statul român

(3) „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

Art. 4 - Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

(2) „România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

Art. 15 - Universalitatea

(1) „Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”

Art. 16 - Egalitatea în drepturi

(1) „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

Art. 20 - Tratatul internațional privind drepturile omului

(1) „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”

Art. 26 - Viața intimă, familială și privată

(1) „Autoritățile publice respectă și ocrotesc viața intimă, familială și privată.

(2) Persoana fizică are dreptul să dispună de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri. □

Art. 29 - Libertatea conștiinței

(1) „Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.”

Art. 53 - Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) „Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

✓ **O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată2**

Art. 2

(1) „Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege,

în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

(3) „Sunt discriminatorii potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin(1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare”.

✓ **Ordinul nr. 144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor**

V. Principiile de analiză

13. Curtea Constituțională a reținut că principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituția României nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă:

- la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal,
- la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat în această situație.

14. În cazul discriminării substanțiale sau de facto, atunci când se tratează într-o manieră identică două sau mai multe persoane sau situații care sunt în fapt diferite, Curtea Constituțională a arătat că tratarea diferită a unor probleme ce țin de inegalitate nu este numai permisă, ci chiar cerută.

15. Principiul egalității nu înseamnă uniformitate așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul nu poate fi decât diferit.

16. Suntem în prezența discriminării directe atunci când o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria ”criteriului protejat”.

17. Natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată hotărâtor de existența unui criteriu, ceea ce presupune o relație de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. Art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare deoarece criteriile *expressis verbis* enumerate de lege sunt completate cu sintagma „sau orice alt criteriu” ceea ce, practic, oferă posibilitatea reținerii și a altor criterii nespecificate de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Condiția criteriului ca mobil determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca element care este concretizat, materializat, care constituie cauza actului sau faptei de discriminare și care, în situația inexistenței sau, după caz, a îndeplinirii condiției criteriului, nu ar determina săvârșirea discriminării.

18. De asemenea, o faptă poate fi considerată faptă de discriminare dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

19. În anumite situații legislația europeană și cea a României prevede posibilitatea justificării obiective a unei fapte de diferențiere. Justificare obiectivă include existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare. În analiza scopului

legitim, trebuie analizată existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere. În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere. În hotărârea dată în cazul Thlimmenos împotriva Greciei din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că *„dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”*.

VI. Aplicarea principiilor la speță. Motivele de fapt și de drept

20. În fapt, Colegiul Director analizează sesizarea petentului privind situația creată de fosta soție a acestuia, care îi aplică un tratament diferențiat în cadrul unui proces de divorț (modificare program de vizită, admis de instanță dar nerespectat de către mama minorei) motivat pe o așa zisă apartenență a petentului la gruparea MISA (Mișcarea de Integrare Spirituală în Absolut), ceea ce ar trebui să aibă drept consecință o privire/restricționare a drepturilor părintești de a avea legături personale normale și firești cu fiica sa în vârsta de aproape 6 ani.

21. În drept, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

22. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

23. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de OG nr. 137/2000, republicată.

24. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2 care definesc formele de discriminare (n.n.), „sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: „Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării”. Din coroborarea aceluiași texte (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngrădiți ori împiedicați în exercițiul lor. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat

să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din OG nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente susmenționate.

25. Colegiul director este chemat să se pronunțe cu privire la aspecte ce țin de problematica conflictelor familiale, care intră sub incidența instanțelor de judecată.

26. Colegiul director reține că aspectele sesizate nu intră sub incidența art. 2 al Ordonanței de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată. Fondul aspectelor sesizate urmăresc conflicte familiale între petent și soția lui, și modificarea programului de vizită, admis de instanță dar nerespectat de către mama minorei, pe motiv că petentul ar fi membru al grupării MISA (Mișcarea de Integrare Spirituală în Absolut).

27. În exercitarea competențelor sale determinate de O.G. nr 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu se poate pronunța asupra unor aspecte privind conflictele familiale din care poate decurge un eventual tratament diferit. Pentru a reține incidența unui atare scop sau efect, în prezenta speță, Colegiul ar trebui să se substituie instanței judecătorești pentru a analiza justificarea aplicabilității prevederilor legale și a actelor secundare, ca temei legal.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele semnalate de petent nu intră sub incidența prevederilor OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată (*aspectele țin de problematica conflictelor familiale, care intră sub incidența instanțelor de judecată*);

2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru
BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 26.07.2022
Redactată și motivată C.O./F.L.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu